

Onderwerp Drie punten plan sport, informatie en discussie

Steller J. Zwart/J. Rake

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 3676019 Bijlage(n) -

Ons kenmerk OS13.3802056

Datum **23 JUL 2013** Uw brief van

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Groningen is een jonge stad die volop in beweging is, figuurlijk, maar zeker ook letterlijk. Veel Stadgers zijn er bewust mee bezig om veel te bewegen. Alleen of in groepsverband. Op een zelf gekozen moment of in verenigingsverband.

Wij hechten er grote waarde aan dat mensen sportief en actief zijn.

We vinden het belangrijk dat stadgers door te sporten en te bewegen op een positieve wijze invulling geven aan hun vrije tijd. Zo beleven ze plezier, werken ze aan hun gezondheid en doen ze sociale contacten op.

Minstens zo belangrijk is de betekenis van het sporten en bewegen voor Healthy Ageing. Willen we gezond oud worden, dan is sporten en bewegen vanaf jonge leeftijd van essentieel belang.

De betekenis van het sporten en bewegen in de stad is groot en het gemeentebestuur wil dit graag ondersteunen, daar waar dat nodig is. Hoe we dat willen doen beschreven we in de sportvisie 2010- 2020 "Meer ruimte voor sport en bewegen". We hebben in het kader van de sportvisie al veel in gang gezet, zoals recentelijk de nota Talentontwikkeling (topsportnota) en de pilots voor een beter bewegingsaanbod binnen en na schooltijd.

Maar, zoals wethouder Itha in een recent raadsdebat zei, het sportbeleid van de gemeente Groningen is een beetje een lappendeken. Er zijn onduidelijke afspraken met clubs over waar de gemeente wel financiële ondersteuning geeft en waar niet. Ook het subsidiebeleid is niet altijd even helder. Het is vaak gebaseerd op afspraken uit het verleden die niet altijd meer te achterhalen zijn. Dit vraagt om een scherpe focus en een gedeeltelijke herijking van de gemeentelijke inzet, zeker in het licht van de noodzakelijke bezuinigingen in de komende jaren.

Dit college kan in de relatief korte periode die rest tot de volgende verkiezingen niet alle knelpunten oplossen. Daarom willen we ons in de resterende collegeperiode richten op de volgende drie focuspunten:

- 1. Vastlegging van ons sportaccommodatiebeleid: wat faciliteert/ financiert de gemeente wel en wat niet?**
- 2. Ondersteuning van de sportverenigingen: hoe kunnen we door middel van een aangepast subsidiestelsel sportverenigingen effectief ondersteunen en hun maatschappelijke functie versterken?**
- 3. Sport en beweging is voor iedereen, voor topsporters maar ook voor recreatieve sporters. Hoe kunnen we én topsport bevorderen én een sportieve openbare ruimte creëren?**

Deze brief bevat de hoofdlijnen van de ideeën die het college heeft over bovengenoemde punten, met inbegrip van concrete acties die er uit voort kunnen vloeien. De raad heeft altijd een levendige belangstelling gehad voor sportzaken en daarom zou het college het op prijs stellen om deze ideeën in het najaar nader met U te bespreken.

Focuspunt 1 : Vastleggen van ons sportaccommodatiebeleid: wat faciliteert of financiert de gemeente wel en wat niet?

Het ontbreekt in de gemeente Groningen aan een eenduidig afwegingskader over welke sporten door de gemeente worden gefaciliteerd met sportaccommodaties en welke niet. Ook is niet vastgelegd hoe de gemeente sportverenigingen faciliteert. Het aanbod van gemeentelijke sportaccommodaties is historisch gegroeid. Er werd van geval tot geval gekeken of er een rol voor de gemeente was of niet.

In het algemeen faciliteert de gemeente de sportaccommodatie, dat wil zeggen het terrein waarop de sport wordt beoefend plus de kleed- en doucheruimte. Een clubgebouw, een kantine, behoort hier niet toe. Maar op dit moment zijn er veel verschillende eigendomssituaties met betrekking tot de clubgebouwen en een aantal kleedkamers. Er zijn clubs die het clubgebouw huren van de gemeente en er zijn clubs die het gebouw zelf hebben gebouwd op gemeentegrond, zonder dat er een zakelijk recht is gevestigd. De meeste kleedkamers zijn gerealiseerd door de gemeente, echter een aantal verenigingen heeft zelf kleedkamers gebouwd op gemeentegrond. Ook zonder zakelijk recht. Kortom: geen heldere beleidslijn.

De afgelopen tijd heeft dit een aantal situaties opgeleverd die juist vragen om een heldere beleidslijn. De gesprekken met de sportverenigingen over de 'Basis op orde' leerden dat het niet duidelijk is hoe de verhoudingen liggen, dat de basis soms niet op orde is. Van hockeyvereniging GHBS kwam het signaal dat banken hun leningsvoorwaarden hebben aangescherpt en een zakelijk recht op de grond gewenst is. Maar de grond is van de gemeente. Door de verscherpte voorwaarden van de banken komt vervolgens het verzoek van sportverenigingen of de gemeente niet als financier wil optreden voor bijvoorbeeld de aanleg van een clubhuis. Naar aanleiding van de vaststelling van de nota rond de verbouwing van Sportcentrum Kardinge ontstond de discussie waarom we de aanleg van commerciële squashbanen wél financierden.

Een goed beleid over wat en hoe we faciliteren is daarom gewenst. In de tweede helft van dit jaar zullen we een accommodatienota aanbieden waarin we de volgende zaken vastleggen:

- In het najaar zal in ieder geval al met de Raad worden gesproken over de MIP/MOP van 2014 en verder. Dit geldt ook voor de tevredenheidsonderzoeken.
- Het huidige overzicht van onze sportaccommodaties en de eigendomsverhoudingen die er zijn met betrekking tot de gebouwen van de verenigingen.
- De knelpunten die er zijn en de oplossingen zover we die nu in beeld hebben.
- Welke sporten we wel faciliteren en welke sporten niet en tot hoever het faciliteren gaat (bijvoorbeeld de kantine wel of niet).
- Het al dan niet financieel faciliteren door de gemeente van verenigingen die aanlopen tegen strenge bankeisen.
- Hoe we onze sportaccommodaties willen gaan verduurzamen.

Focuspunt 2: We gaan de sportverenigingen effectiever ondersteunen.

We constateren dat er op dit moment veel op de georganiseerde sport afkomt. De stijgende kosten en de toenemende regeldruk maken het de sportverenigingen niet gemakkelijk. Recentelijk heeft de staatsecretaris aangegeven dat de zogenaamde 'kantineregeling', waarbij de levering van eten en drinken door verenigingen tot een bedrag van ruim 68.000 euro per jaar vrijgesteld is van BTW, mogelijk wordt afgeschaft.

Wij, de lokale overheid, doen zelf ook mee aan de lastenverzwaring voor de verenigingen. We voeren bezuinigingen door en zijn bezig de voorwaarden voor het gebruik van buitensportaccommodaties voor alle verenigingen gelijk te trekken (Basis op orde). Dit heeft tot gevolg dat een aantal buitensportverenigingen meer moet gaan betalen.

Sportverenigingen zijn van grote betekenis voor het aanbod van sport in de stad. We willen de georganiseerde sport versterken, zodat ze is opgewassen tegen de problemen. We willen tevens stimuleren dat sportverenigingen hun betekenis voor de stad vergroten en zich voor meerdere doelgroepen openstellen. We kunnen er echter niet vanuit gaan dat de georganiseerde sport zich altijd zelf redt en zullen effectiever moeten zijn in onze steun aan de georganiseerde sport. Hiervoor zullen we ook meer gestructureerd overleg moeten gaan voeren met de sportverenigingen.

In onze brief van 6 december 2012 (OS 13.3691206) beschreven we wat we verstaan onder een “vitale” en een “moderne” sportvereniging. We beloofden u eerst te informeren over het onderzoek naar de vitaliteit van sportverenigingen en u daarna een nota over de moderne sportvereniging aan te bieden. In deze nota gaan we beschrijven hoe we sportverenigingen het meest effectief kunnen ondersteunen en het beste kunnen stimuleren hun maatschappelijke functie te versterken. Dit is een van de kenmerken van een “moderne” sportvereniging. In deze nota gaan we ook beschrijven hoe we het subsidiestelsel voor de sportverenigingen willen verbeteren.

Uit de eerste analyse van de resultaten van het onderzoek naar de vitaliteit van de verenigingen uit de stad valt een aantal zaken op:

- Het gemiddeld aantal vrijwilligers binnen de ondervraagde sportverenigingen is hoog. Er zijn echter grote verschillen tussen verenigingen. Bij verenigingen die vrijwilligerswerk als voorwaarde hebben gesteld om lid te worden, is bijna 100% van de leden actief als vrijwilliger. Er zijn echter ook verenigingen waar slechts 3% actief is.
- Verreweg de meeste verenigingen (91%) ervaren de afgelopen vijf jaar een groei van het aantal leden of tenminste een stabilisering.
- Verenigingen hebben vaak wel beleid gericht op taakomschrijvingen, algemeen beleid, en huishoudelijke zaken. Vrijwilligersbeleid, sponsorbeleid en technisch beleid komen minder vaak voor.
- Gemiddeld genomen vormt de contributie voor de verenigingen de grootste inkomstenbron. De gemiddelde contributie voor een seniorlid is 158 euro (jeugd 140; pupil 110). De verschillen tussen de sporten zijn groot. Zo hebben veldsporten inkomsten uit kantine en reclame op boarding, terwijl zalsporten dat niet hebben. Ook de huurlasten verschillen sterk, zo zijn zwemmen en schaatsen voor verenigingen erg dure sporten.
- De waarden die het hoogst worden gewaardeerd zijn sportiviteit en respect en gezonde leefstijl. Zaken als bijdrage aan de wijk of opstelling voor niet-leden scoren laag.
- Leden zijn het meest tevreden over de deelname aan de wedstrijden en de speeltijden. Ze zijn ook tevreden over de vriendelijkheid van de begeleiders, maar minder over hun pedagogische bekwaamheid.

Tenslotte zijn de leden tevreden over de accommodaties zelf, de bereikbaarheid en de parkeergelegenheid. Minder tevreden is men over de kleedkamers en het onderhoud en hygiëne.

In 2008 hebben we een nieuw tarieven- en subsidiestelsel voor de sport ingevoerd, onder de naam “Sturen en Vereenvoudigen”. Maar het blijkt dat de sturing vaag is en de subsidieregelingen verre van eenvoudig zijn. Het idee van dit stelsel was dat we een scheiding aanbrengen tussen verhuur (=exploitatie) en sportstimulering (=subsidie). De invoering van het stelsel hebben we geëvalueerd. Uit deze evaluatie blijkt dat we de gewenste doelen niet halen, omdat we onvoldoende sturen met het subsidie-instrument.

Verenigingen die een accommodatie huren, krijgen automatisch een bijbehorende subsidie. Er worden geen inhoudelijke eisen gesteld aan de activiteiten van de vereniging. In de oorspronkelijke opzet wilden we op termijn verenigingen juist belonen voor gewenst gedrag. Verenigingen zouden alleen subsidie krijgen als ze aan nadere voorwaarden zouden voldoen. Zoals financieel gezond zijn, beschikken over een beleidsplan, gekwalificeerde trainers, minimale omvang. Maar deze nadere voorwaarden zijn nooit ingevoerd, omdat de gemeente de eerste jaren veel moeite had het systeem goed te laten functioneren en omdat we twijfels hadden bij de uitvoerbaarheid. De verenigingen gaven aan dat zij zich zorgen maakten of het extra werk voor hen zou opleveren; dit bleek ook duidelijk uit de enquête van de PvdA-fractie in het voorjaar van 2012.

De verenigingen ervaren het stelsel nu als het “onnodig rondpompen van geld”. Ze betalen een hogere huur dan voorheen en krijgen daarvan een deel weer terug als subsidie. Ze zien liever een eenvoudiger stelsel dat minder belastend is voor de verenigingen en waarin niet langer een koppeling bestaat tussen huur en subsidie.

Tenslotte overschrijden we het subsidiebudget. Het subsidiebudget staat los van de huurinkomsten. Door stijgende huren en meer uren verhuur stegen de huurinkomsten en daarmee de toegekende subsidies. Het beschikbare subsidiebudget steeg echter niet evenredig mee. Daardoor ontstond vanaf 2011 een overschrijding van het subsidiebudget van ca. 75.000 euro.

De overschrijding werd wel binnen de sportbegroting opgevangen, maar het is duidelijk dat het systeem gewoon niet werkt en veranderd moet worden. Het moet eenvoudiger worden en het budget mag niet meer overschreden worden. Maar minstens zo belangrijk is dat we via het subsidie-instrument meer moeten gaan sturen. We willen verenigingen extra belonen als ze meer kwaliteit bieden, zich maatschappelijk extra inzetten, speciale aandacht

hebben voor de jeugd of voor leden met een beperking of op duurzaamheidsgebied goed bezig zijn.

We willen de nieuwe subsidievorm invoeren met ingang van het sportseizoen 2014 – 2015. In het begin van 2014 komen we daarom met een nota met onze visie op de moderne vereniging en het daarbij horende subsidiebeleid.

Focuspunt 3: We zorgen ervoor dat sport en beweging voor iedereen is, voor de topsporter maar ook voor de recreatieve sporter.

Sporten en spelen is er voor iedereen: jong en oud, fanatiek en gezelligheidssporter. Dat betekent aan de ene kant dat we aandacht hebben voor de sportieve en speelse inrichting van de openbare ruimte en aan de andere kant dat we ons richten op het uitvoeren van de topsportnota 'Talent voor topsport', die dit voorjaar is vastgesteld. Topsport en breedtesport gaan hand in hand. Zonder goed georganiseerde breedtesport komen topsporttalenten niet naar boven. En topsport stimuleert op zijn beurt weer de breedtesport.

Als er meer gesport wordt, heeft dat een groot effect op de openbare ruimte, omdat driekwart van de sporters zijn sport beoefent in die openbare ruimte. Daarnaast wordt de openbare ruimte ook veel gebruikt door spelende kinderen. De druk op de openbare ruimte om te sporten én te spelen neemt daarom toe. Reden om na denken over hoe we meer ruimte kunnen creëren om te kunnen sporten en spelen. En hoe maken we onze sportieve ruimte, zoals sportparken, toegankelijker?

Of een sportief of speels ingerichte ruimte daadwerkelijk wordt gebruikt is sterk afhankelijk van de betrokkenheid van de inwoners van de stad bij de inrichting ervan. De sportieve en speelse ruimte moet de sportende Stadjer bedienen, maar tevens de Stadjer die nog niet sport of speelt, uitdagen en inspireren om in beweging te komen.

We willen in een inspiratienota, die we aan het einde van het jaar aan uw raad willen aanbieden, laten zien hoe je de stad zo kan inrichten dat die uitdaagt om in beweging te komen.

Overeenkomstig de motie 'Geef sportieve inrichting meer ruimte' (2011-72) laten we het sportbeleid aansluiten op het ruimtelijk beleid, door de visie op de sportieve en speelse openbare ruimte op te stellen in samenhang met de nota Ruimtelijke kwaliteit.

En er gebeurt al heel veel op dit gebied. Buitengymtoestellen, hardlooproutes in parken, er zijn allerlei initiatieven. Maar we kunnen meer doen. In landen als Zuid Korea, Japan en China, maar ook in Scandinavië hebben veel parken allerlei laagdrempelige en eenvoudige sportvoorzieningen waar veel gebruik van wordt gemaakt. Dat willen wij ook in Groningen. Hierbij zullen we bijzondere aandacht besteden aan de wensen en behoeften van ouderen en gehandicapten.

We gaan dus een inspiratienota maken. We spreken van een inspiratienota omdat die de Stadjes moet inspireren zelf initiatieven te ontwikkelen om de openbare ruimte sportiever en speelser te maken. Belangrijk onderdeel van de nota zal zijn op welke wijze je Stadjes kunt betrekken bij het ontwikkelen van de sportieve speelse openbare ruimte.

We schreven in onze brief van 13 juni 2013 (OS 13.3691206) 'Bewegen voor kinderen: slim, fit en gezond' hoe we alle kinderen op de basisschoolleeftijd (en binnen het VMBO) hun talent willen laten ontdekken. Zodat ze hun leven lang blijven sporten en bewegen. We hebben daarbij vooral aandacht voor de kinderen waarvoor dat niet vanzelfsprekend is.

We hebben natuurlijk ook aandacht voor talentvolle kinderen om zich verder te ontwikkelen. We beschreven dat in de nota 'Talent voor Topsport', die wij in april van dit jaar vaststelden. In dit overgangsjaar 2013 passen we de subsidieregels aan waardoor regionale trainingscentra en individuele talenten aanspraak kunnen maken op subsidie voor de accommodatie en/of de trainer. Het budget voor topsportevenementen wordt omgevormd tot een budget voor talentevenementen.

We participeren in het sportplein Groningen en het kennisplatform waarin de kennisinstellingen, sportopleidingen, Topsport Noord en het Huis voor de Sport zijn vertegenwoordigd. We ondersteunen onderzoek naar de positieve effecten van bewegen en ondersteunen een programma voor topsporters die studeren aan de Rijksuniversiteit of Hanzehogeschool (talent academy).

We ontwikkelen sportpark Corpus den Hoorn tot een 'top- en breedtesport sportpark' waar breedtesportverenigingen optimaal kunnen sporten en de jeugd en selectie van FC Groningen kan trainen. Kortom: op het gebied van ondersteuning van topsport gebeurt er veel. Dat moet ook want Groningen is en blijft een City of Talent.

Conclusie

Het sportbeleid van Groningen heeft meer focus en duidelijkheid nodig.

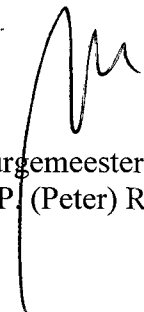
Dit ontbreekt op een aantal punten. In de nog resterende collegeperiode zullen we een drietal nota's aanbieden die antwoord geven op een aantal vragen. Een overzicht van alles wat speelt op sportaccommodatiegebied beschrijven we in een sportaccommodatienota.

We gaan in een nota ook vastleggen hoe we sportorganisaties op de meest effectieve wijze kunnen ondersteunen, zodat zij beter bestand zijn tegen de problemen die op hen afkomen. Tevens willen we hen belonen als zij meer kwaliteit bieden of zich maatschappelijk extra inzetten.

Tenslotte willen we meer ruimte om te sporten, spelen en bewegen in de openbare ruimte. In een inspiratienota willen we aangeven hoe we dat, samen met alle Stadjers, kunnen bewerkstelligen. En met behulp van onze kennisinstellingen willen we ieder kind zijn sporttalent laten ontdekken en de mogelijkheid bieden die verder te ontwikkelen.

Dit is de denkrichting van het college. Op 4 september, in de vergadering van de commissie Onderwijs en Welzijn, wil de wethouder van sport gaarne met U hierover van gedachten wisselen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

i.o.

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys *L.S.*